

PRESUDA SUDA (peto vijeće)

7. svibnja 1997.(*)

„Uredba Vijeća (EEZ) br. 2081/92 od 14. srpnja 1992. o zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda – Članci 30. i 36. Ugovora o EZ-u – Nacionalno zakonodavstvo koje se odnosi na korištenje naziva ‚planina‘ za poljoprivredne i prehrambene proizvode”

U spojenim predmetima C-321/94, C-322/94, C-323/94 i C-324/94,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 177. Ugovora o EZ-u, koji je Sudu uputio Cour de Cassation (Kasacijski sud, Francuska), u kaznenom postupku koji se vodi pred tim sudom protiv

Jacquesa Pistrea (C-321/94),

Michèle Barthes (C-322/94),

Yvesa Milhaua (C-323/94) i

Didiera Obertija (C-324/94),

o tumačenju članka 2. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2081/92 od 14. srpnja 1992. o zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (SL L 208, str. 1.) te članaka 30. i 36. Ugovora o EZ-u,

SUD (peto vijeće),

u sastavu: J. C. Moitinho de Almeida, predsjednik vijeća, C. Gulmann (izvjestitelj), D. A. O. Edward, J.-P. Puissochet i M. Wathelet, suci,

nezavisni odvjetnik: F. G. Jacobs,

tajnik: L. Hewlett, administratorica,

uzimajući u obzir pisana očitovanja koja su podnijeli:

- za Michèle Barthes te za Jacquesa Pistrea, Yvesa Milhaua i Didiera Obertija, Véronique Jeannin, iz pariške odvjetničke komore,
- za francusku vladu, Edwige Belliard, zamjenica direktora u upravi za pravne poslove Ministarstva vanjskih poslova, i Philippe Martinet, tajnik za vanjske poslove u istoj upravi, u svojstvu agenata,
- za grčku vladu, Fokion Georgakopoulos, zamjenik pravnog savjetnika u Državnom pravnom vijeću, kao i Christina Sitara, pravna opunomoćenica pri Državnom pravnom vijeću, te Sofia Chala, posebna znanstvena savjetnica u

Posebnom sektoru za sporna pitanja Zajednice Ministarstva vanjskih poslova, u svojstvu agenata,

- za talijansku vladu, profesor Umberto Leanza, voditelj sektora za sporna diplomatska pitanja pri Ministarstvu vanjskih poslova, u svojstvu agenta, uz asistenciju Ive Braguglie, *avvocato dello Stato*,
- za Komisiju Europskih zajednica, José Luis Iglesias Buhigues, pravni savjetnik, i Jean-Francis Pasquier, nacionalni državni službenik upućen njezinoj pravnoj službi, u svojstvu agenata,

uzimajući u obzir izvještaj za raspravu,

saslušavši usmena očitovanja Michèle Barthes kao i Jacquesa Pistrea, Yvesa Milhaua i Didiera Obertija, francuske vlade, grčke vlade i Komisije, na raspravi održanoj 13. lipnja 1996.,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 24. listopada 1996.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Presudom od 3. listopada 1994., koju je Sud zaprimio 9. prosinca 1994., francuski Cour de cassation (Kasacijski sud) uputio je Sudu zahtjev za prethodnu odluku na temelju članka 177. Ugovora o EZ-u o tumačenju članka 2. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2081/92 od 14. srpnja 1992. o zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (SL L 208, 24.7.1992., str. 1.) i članaka 30. i 36. Ugovora o EZ-u.
- 2 Pitanje je postavljeno u okviru kaznenog postupka protiv Michèle Barthes te protiv Jacquesa Pistrea, Yvesa Milhaua i Didiera Obertija (u daljnjem tekstu: tuženici) radi upotrebe oznaka koje mogu zavarati potrošače u pogledu kvalitete ili podrijetla proizvoda.
- 3 Tuženici su francuski državljani koji upravljaju trgovačkim društvima s poslovnim nastanom u Lacauneu u departmanu Tarn u Francuskoj, a koja proizvode i prodaju suhomesnate proizvode. Protiv njih se vodi postupak jer su 1991. stavljali na tržište kuhane mesne proizvode pod oznakom na kojoj je bio upotrijebljen naziv „montagne” (planinski) ili „Monts de Lacaune”, pri čemu nisu imali odobrenje da za te proizvode koriste posebno navođenje planinskih područja, kako se zahtijeva člankom 34. Zakona br. 85-30 od 9. siječnja 1985. o razvoju i zaštiti planinskih područja (JORF od 10. siječnja 1985., str. 320., u daljnjem tekstu: Zakon br. 85-30) i Dekretom br. 88-194 od 26. veljače 1988. kojim se utvrđuju uvjeti za upotrebu oznaka „planinskog” podrijetla za poljoprivredne i prehrambene proizvode (JORF od 27. veljače 1988., str. 2747., u daljnjem tekstu: Dekret br. 88-194).

- 4 Presudama od 26. svibnja 1992. Tribunal de police (Sud za laka kažnjiva djela u Castresu, Francuska) oslobodio je tuženike od optužbe s obrazloženjem da je zakonodavstvo koje se odnosi na oznake „planinskog” podrijetla u suprotnosti s načelom slobodnog kretanja robe iz Ugovora o EEZ-u, sada Ugovora o EZ-u, i da se to zakonodavstvo ne može primjenjivati niti na nacionalne proizvođače zbog opasnosti od obrnute diskriminacije.
- 5 Na žalbu javnog tužitelja, Žalbeni sud u Toulouseu stavio je presudu Suda za laka kažnjiva djela iz Castresa izvan snage i tuženike proglasio krivima. Izrečene su im različite novčane kazne. Žalbeni sud u Toulouseu smatrao je da predmetne odredbe, kojima se upotreba oznaka „planinskog” podrijetla dopušta samo za određene domaće proizvode i koje su namijenjene za zaštitu interesa proizvođača od nepoštenog tržišnog natjecanja i za zaštitu potrošača od oznaka koje ih mogu zavarati, nisu takve da ometaju uvoz bez obzira na različito postupanje prema domaćim i uvezenim proizvodima.
- 6 Tuženici su protiv tih presuda podnijeli žalbu kasacijskom sudu. Oni su pred Cour de cassation (Kasacijski sud) između ostaloga tvrdili da zahtijevanjem prethodnog upravnog odobrenja prije nego što se proizvodi mogu staviti u prodaju, predmetne odredbe predstavljaju mjere koje imaju učinak jednak količinskim ograničenjima trgovine između država članica, što je u suprotnosti s člancima 30. i 36. Ugovora.
- 7 U svom zahtjevu za prethodnu odluku Cour de cassation (Kasacijski sud) objašnjava da se odredbama Zakona br. 85-30 i Dekreta br. 88-194 određuje da planinska područja uključuju visinska područja, područja s nagibima određenog stupnja strmosti i područja iznad 100 metara nadmorske visine u prekomorskim departmanima i da te odredbe uključuju značajna odstupanja od zahtjeva da proizvodni procesi moraju biti lokalni, dopuštajući, posebno, da glavna sirovina od koje se sastoji proizvod dolazi izvan tog zemljopisnog područja ili dopuštajući da se proizvod djelomično proizvodi izvan tog područja.
- 8 Kasacijski sud također upućuje na Uredbu br. 2081/92 i ističe da se tom uredbom, koja je stupila na snagu 26. srpnja 1993., ograničava zaštita oznake podrijetla na proizvode koji potječu iz određenog područja, koji imaju posebnu kvalitetu ili neku drugu osobinu koja se može pripisati zemljopisnom podrijetlu i čija se proizvodnja odvija u tom području, te se uspostavlja poseban postupak odobrenja Zajednice za postojeće nazive.
- 9 Smatrajući da se time postavlja pitanje usklađenosti Zakona br. 85-30 i Dekreta br. 88-194 s odredbama Uredbe br. 2081/92 koja se čini restriktivnijom, Cour de cassation (Kasacijski sud) odlučio je prekinuti postupak i Sudu postaviti sljedeće prethodno pitanje:

„Je li kombiniranim odredbama članaka 30. i 36. Ugovora o EZ-u i članka 2. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2081/92 od 14. srpnja 1992. protivna primjena nacionalnog propisa kao što je onaj donesen Zakonom br. 85-30 od 9. siječnja 1985. i njegovim provedbenim Dekretom br. 88-194 od 26. veljače 1988.?”
- 10 Kako bi se odgovorilo na ovo pitanje, nakon utvrđivanja glavnih odredaba predmetnog nacionalnog propisa, prvo što treba razmotriti jest tumačenje Uredbe br. 2081/92. Iako je ta uredba stupila na snagu nakon događaja zbog kojih je došlo do kaznenog progona u glavnom postupku, ona bi mogla utjecati na ishod tog postupka zbog načela

francuskog domaćeg prava da novi zakon, koji je povoljniji za optuženika, donesen nakon događaja zbog kojeg je došlo do kaznenog progona, mora imati retroaktivan učinak. Ako se pokaže da primjena nacionalnog propisa kao što je onaj o kojem je riječ u glavnom postupku nije protivna toj uredbi, bit će potrebno utvrditi je li njegova primjena protivna člancima 30. i 36. Ugovora.

Predmetni nacionalni propis

- 11 U skladu s člankom 1. Zakona br. 85-30, „planinsko područje čini jedinstveni zemljopisni, gospodarski i socijalni entitet čiji teren, klima te prirodni i kulturni resursi zahtijevaju oblikovanje i provedbu posebne razvojne, planske i zaštitne politike [...]”. U tom pogledu ovim se zakonom predviđaju različite mjere, uključujući zaštitu naziva „planinski”.
- 12 Člancima 3. i 4. definira se planinsko područje. Člankom 3. predviđa se:

„Planinska područja obilježavaju značajne poteškoće koje uvjete života čine težima i ograničavaju bavljenje određenim gospodarskim djelatnostima. U matičnoj Francuskoj ona obuhvaćaju općine ili dijelove općina koje obilježava značajno ograničenje mogućnosti upotrebe zemlje i značajan porast troškova obrađivanja zemlje, kao rezultat:

i. vrlo teških klimatskih uvjeta, radi nadmorske visine, koji rezultiraju značajno skraćenom sezonom rasta; ili

ii. postojanja strmih nagiba na nižim nadmorskim visinama na većem dijelu područja, zbog čega je mehanizacija nemoguća ili je za nju potrebna vrlo skupa posebna oprema; ili

iii. kombinacije ovih dvaju čimbenika kada je opseg poteškoće koja proizlazi iz svakog od njih, gledajući odvojeno, manje naglašen; u tom slučaju, poteškoća koja proizlazi iz kombinacije čimbenika mora biti jednaka onoj koja proizlazi iz situacija iz gornjih točaka i. i ii.

Svako takvo područje određuje se međuministarskom odlukom.”

- 13 Člankom 4. definiraju se „planinska područja” u prekomorskim departmanima.
- 14 Člankom 34., koji se nalazi u odjeljku IV. glave III. zakona, o razvoju kvalitetnih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, u inačici koja je bila na snazi u predmetno vrijeme predviđalo se sljedeće:

„Oznaka ‚planinskog’ podrijetla i zemljopisni navodi koji su specifični za planinska područja u smislu ovog Zakona, kao što su nazivi masiv, vrh, dolina, općina ili departman, zaštićeni su. Takve se oznake i navodi mogu koristiti u odnosu na bilo koji proizvod koji se stavlja na tržište, samo pod uvjetima utvrđenim dekretom koji je donesen nakon savjetovanja s conseil d'État i nakon što su saslušana stajališta predstavničkih strukovnih organizacija u pitanjima koja se odnose na certificiranje kvalitete. Dekretom se posebno utvrđuju proizvodne metode, mjesto proizvodnje i

podrijetlo sirovina, na temelju čega se dopušta upotreba gore navedenih zemljopisnih navoda.”

- 15 Dekretom br. 88-194 utvrđuju se uvjeti koje proizvodi, sirovine i proizvodne metode moraju ispuniti kako bi se za njih mogli upotrijebiti navodi koji upućuju na planine ili na posebno zemljopisno područje.
- 16 U skladu s člankom 2. dekreta, zemljopisno područje izrade, uzgoja, tova, klanja, prerade, proizvodnje, rafiniranja i pakiranja predmetnih proizvoda kao i podrijetlo sirovina koje su upotrijebljene za izradu prerađenih proizvoda, mora se nalaziti u planinskim područjima koja su definirana u skladu s uvjetima utvrđenim u člancima 3. i 4. zakona.
- 17 Člankom 3. Dekreta br. 88-194 utvrđuju se iznimke od članka 2. Na temelju tih iznimaka, zahtjev da sirovine moraju dolaziti iz planinskih područja ne primjenjuje se na sirovine koje se zbog prirodnih razloga ne proizvode u tom područjima, a mjesto klanja životinja koje se koriste za izradu mesnih prerađevina kao i mjesto klanja i pakiranja mesa koje se prodaje svježe ne moraju se nalaziti u planinskim područjima, kako su definirana člancima 3. i 4. Zakona br. 85-30.
- 18 U skladu s člankom 4. Dekreta br. 88-194, predmetni proizvodi moraju biti proizvedeni, pripremljeni ili obrađeni u skladu s proizvodnim metodama utvrđenim zajedničkim ministarskim odlukama ministra poljoprivrede i ministra za pitanja potrošača nakon savjetovanja s Nacionalnim odborom za oznake i regionalnim odborima za kvalitetne prehrambene proizvode.
- 19 Člankom 5. Dekreta br. 88-194 predviđa se: „Odobrenje za upotrebu oznake ‚planinskog podrijetla‘ ili bilo kojeg posebnog zemljopisnog navoda planinskih područja izdaje se na temelju zajedničke odluke ministra poljoprivrede i ministra za pitanja potrošača nakon što se saslušaju stajališta regionalnog odbora za kvalitetne prehrambene proizvode”. Njime se također predviđa da „korisnik odobrenja mora na svoje proizvode staviti posebnu oznaku koju određuje ministar poljoprivrede”.
- 20 Sudionici u postupku pred Sudom, posebno tuženici, francuska vlada i Komisija, dali su svoje mišljenje o tome kako bi se trebao kvalificirati predmetni nacionalni propis.
- 21 Tuženici smatraju da su uvjeti kojima podliježe upotreba naziva „planinski” previše široki i previše fleksibilni da bi se taj naziv smatrao oznakom zemljopisnog podrijetla u smislu članka 2. Uredbe br. 2081/92. Taj naziv nije opravdan bitnim osobinama proizvoda; on je samo informativan i upućuje na zemljopisnu osobinu karakteriziranu većom ili manjom nadmorskom visinom. Taj je izraz u cijelosti opisni, općenit i neodređen. Tuženici dodaju da je stvarna namjena nacionalnog zakonodavstva osiguravanje plasmana proizvoda iz planinskih područja na način da im se daje stanovita zaštita pomoću maštovitog naziva.
- 22 Francuska vlada navodi da je naziv „planinski” više povezan s opisom kvalitete nego s oznakom podrijetla. Objektivni i prilično strogi uvjeti kojima podliježe priprema i proizvodnja prehrambenih proizvoda koji mogu na svojoj oznaci uključivati riječ „planinski” pokazuju da je cilj tog propisa jamčiti potrošačima, upotrebom te riječi, da su ispunjeni određeni zahtjevi u vezi s kvalitetom tih proizvoda. Svrha uvjeta iz članka

2. Dekreta br. 88-194 je, posebno, pružiti potrošačima uvjerenje da proizvod koji nosi opis „planinski” uistinu ima kvalitete koje potrošač povezuje s proizvodima koji dolaze iz planinskih područja. Stoga u skladu s nacionalnim zakonodavstvom izdavanje odobrenja za upotrebu tog naziva ovisi o bitnim osobinama proizvoda. To je u biti propis koji je osmišljen kako bi se osiguralo da potrošači dobiju točne informacije, a istovremeno se njime žele promovirati proizvodi iz planinskih područja.

- 23 Komisija o nacionalnom zakonodavstvu ima u biti isto mišljenje kao i francuska vlada. Ona smatra da naziv „planinski” može biti povezan s jednostavnom oznakom podrijetla koja, uzimajući u obzir odredbe Dekreta br. 88-194, predstavlja oznaku kvalitete čiji je cilj promicanje proizvoda iz planinskih područja, budući da takvo podrijetlo povećava atraktivnost proizvoda za potrošače.

Uredba br. 2081/92

- 24 Budući da je nacionalni sud uputio pitanje je li uredbi protivna primjena nacionalnog propisa poput onog o kojem je riječ u ovim predmetima, potrebno je ispitati svrhu i glavne odredbe te uredbe.

- 25 U sedmoj i devetoj uvodnoj izjavi u preambuli Uredbe br. 2081/92 navodi se:

– [...] postoji raznolikost nacionalnih praksi za provedbu registriranih oznaka izvornosti i oznaka zemljopisnog podrijetla; [...] potrebno je predvidjeti pristup na razini Zajednice; [...] okvir pravila Zajednice o zaštiti omogućit će razvoj oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti, budući da će takav okvir, omogućavanjem jedinstvenog pristupa, osigurati pošteno tržišno natjecanje između proizvođača proizvoda koji nose takve oznake i poboljšati vjerodostojnost tih proizvoda u očima potrošača;

– [...] područje primjene ove Uredbe ograničeno je na određene poljoprivredne i prehrambene proizvode kod kojih postoji povezanost između njihovih karakteristika i zemljopisnog podrijetla.

- 26 Člankom 2. stavkom 2. Uredbe br. 2081/92 predviđa se:

„(a) oznaka izvornosti: znači naziv regije, određenog mjesta ili, u iznimnim slučajevima, zemlje, a koji se koristi za označavanje poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda:

– koji potječe iz te regije, određenog mjesta ili zemlje, i

– čija kakvoća ili karakteristike, značajno ili isključivo, nastaju pod utjecajem posebnih prirodnih i ljudskih čimbenika određene zemljopisne sredine, i čija se proizvodnja, prerada ili priprema odvija u tom zemljopisnom području;

(b) oznaka zemljopisnog podrijetla znači naziv regije, određenog mjesta ili, u iznimnim slučajevima, zemlje, koji se koristi za označavanje poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda:

– koji potječe iz te regije, određenog mjesta ili zemlje, i

– koji ima specifičnu kakvoću, ugled ili druga obilježja koja se mogu pripisati tom zemljopisnom podrijetlu, i čija se proizvodnja i/ili prerada i/ili priprema odvija u tom zemljopisnom području.” [neslužbeni prijevod]

- 27 Člankom 4. stavkom 1. Uredbe br. 2081/92 predviđa se: „Da bi mogao koristiti zaštićenu oznaku izvornosti (ZOI) ili zaštićenu oznaku zemljopisnog podrijetla (ZOZP), poljoprivredni ili prehrambeni proizvod mora biti u skladu sa specifikacijom”. [neslužbeni prijevod] U skladu s člankom 4. stavkom 2., specifikacija proizvoda mora uključivati, posebno, „podatke koji iskazuju povezanost sa zemljopisnim okolišem ili zemljopisnim podrijetlom u smislu članka 2. stavka 2. točke (a) ili (b), ovisno o slučaju.” [neslužbeni prijevod]
- 28 Člankom 8. uredbe predviđa se: „Oznake ZOI, ZOZP ili jednakovrijedne tradicionalne nacionalne oznake mogu se pojaviti samo na poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima koji su u skladu s [...] Uredbom”. [neslužbeni prijevod]
- 29 Člankom 13. predviđa se da su nazivi koje je registrirala Komisija zaštićeni od, *inter alia*, bilo kakvog izravnog ili neizravnog komercijalnog korištenja registriranog naziva za proizvode koji nisu obuhvaćeni registracijom, ako su ti proizvodi usporedivi s proizvodima registriranim pod tim nazivom, ili ako se korištenjem tog naziva iskorištava ugled zaštićenog naziva.
- 30 Člankom 13. stavkom 2. predviđa se da države članice, ako su ispunjeni određeni uvjeti, mogu, međutim, zadržati nacionalne mjere kojima se odobrava upotreba izraza iz stavka 1. točke (b) tijekom razdoblja od najviše pet godina nakon datuma objave ove uredbe.
- 31 Stoga iz Uredbe br. 2081/92 proizlazi da zaštita oznake izvornosti i oznake zemljopisnog podrijetla pretpostavlja registraciju za koju, s druge strane, predmetni proizvod mora ispunjavati uvjete utvrđene tom uredbom, posebno one koji se odnose na izravnu povezanost između kvalitete ili osobina proizvoda za koji se traži odobrenje i njegovog posebnog zemljopisnog podrijetla.
- 32 Sudionici u postupku pred Sudom ističu da se nacionalnim zakonodavstvom o kojem je riječ u glavnom postupku ne uvjetuje odobrenje za upotrebu naziva „planinski” takvom povezanošću, tako da nazivi koji se njime štite ne odgovaraju niti jednoj od definicija iz članka 2. Uredbe br. 2081/92.
- 33 Prema mišljenju tuženika, proizlazi da je primjena predmetnog nacionalnog zakonodavstva protivna uredbi. Smatraju zapravo da država članica više ne može dopustiti upotrebu oznake podrijetla za određeni proizvod ako to nije dopušteno uredbom.
- 34 S druge strane, francuska vlada i Komisija smatraju da propis poput onog o kojem je riječ u glavnom postupku nije protivan Uredbi br. 2081/92 ukoliko se odnosi na područje koje je izvan merituma te uredbe.
- 35 Što se tiče tih argumenata, ne može se smatrati da nacionalni propis poput onog o kojem je riječ u glavnom postupku, kojim se utvrđuju uvjeti upotrebe naziva „planinski” za poljoprivredne i prehrambene proizvode, obuhvaća oznaku izvornosti ili oznaku

zemljopisnog podrijetla u smislu Uredbe br. 2081/92. Naziv „planinski” po svojoj je prirodi posve općenit i prelazi nacionalne granice, dok u skladu s člankom 2. Uredbe br. 2081/92 mora postojati izravna povezanost između kvalitete ili osobina proizvoda i njegovog posebnog zemljopisnog podrijetla.

- 36 Općenitije govoreći, naziv „planinski” nije oznaka podrijetla kako je odredio Sud u svojoj sudskoj praksi u vezi s člancima 30. i 36. Ugovora. Prema toj sudskoj praksi, oznaka podrijetla namijenjena je za informiranje potrošača da proizvod koji nosi takvu oznaku dolazi iz određenog mjesta, regije ili države (presuda od 10. studenoga 1992., Exportur, C-3/91, Zb., str. I-5529., t. 11.).
- 37 U tim okolnostima, kako su iznijele francuska vlada i Komisija, nacionalni propis poput onog o kojem je riječ u glavnom postupku, kojim se daje samo općenita zaštita nazivu koji u svijesti potrošača pobuđuje dojam kvaliteta povezanih na apstraktan način s planinskim podrijetlom predmetnih proizvoda, suviše je udaljen od stvarnog predmeta Uredbe br. 2081/92 da bi toj uredbi bilo protivno zadržavanje takvog zakonodavstva.
- 38 U tom smislu, ne čini nikakvu razliku to što se predmetnim nacionalnim zakonodavstvom ne štiti samo općeniti naziv „planinski” kao takav, nego se pod istim uvjetima štite zemljopisni navodi povezani s planinskim područjima, kao što je navod „Monts de Lacaune”.
- 39 Kao što ističe nezavisni odvjetnik u točki 30. svojega mišljenja, iako je naziv „Monts de Lacaune” ime određenog planinskog područja pa bi se stoga moglo registrirati u skladu s Uredbom br. 2081/92 ako bi povezanost između karakteristika predmetnog proizvoda i tog područja ispunjavala zahtjeve te uredbe, takva povezanost prema predmetnom francuskom zakonodavstvu nije nužna za dobivanje odobrenja za upotrebu tog imena. U stvari, tim se zakonodavstvom, kao što se može vidjeti, ova vrsta zemljopisnog navoda štiti samo u onoj mjeri u kojoj taj navod sugerira „planinsko podrijetlo”, a ne odnosi se na specifična planinska područja.
- 40 Stoga valja zaključiti da Uredbi br. 2081/92 nije protivna primjena nacionalnog propisa poput onog iz članka 34. Zakona br. 85-30 i Dekreta br. 88-194, kojim se utvrđuju uvjeti za upotrebu naziva „planinski” za poljoprivredne i prehrambene proizvode.

Članci 30. i 36. Ugovora

- 41 Što se tiče drugog dijela pitanja, francuska vlada i Komisija najprije ističu da su činjenice u glavnom postupku ograničene na državno područje Francuske, budući da se predmetni kazneni postupci vode protiv francuskih državljana i tiču se francuskih proizvoda koji se prodaju na francuskom državnom području. Prema francuskoj vladi, ovi kazneni progoni ne ulaze u područje primjene članaka 30. i 36. koji se odnose na slobodno kretanje robe između država članica, tako da nije potrebno odgovoriti na pitanje je li nacionalni propis poput onog o kojem je riječ u glavnom postupku u skladu s tim odredbama.
- 42 Ovaj se argument ne može prihvatiti.
- 43 Prema ustaljenoj sudskoj praksi (presuda od 11. srpnja 1974., Dassonville, C-8/74, Zb., str. 837., t. 5.), zabrana iz članka 30. Ugovora obuhvaća sva pravila o trgovini donesena

u državama članicama kojima bi se, izravno ili neizravno, stvarno ili potencijalno, mogla ometati trgovina unutar Zajednice.

- 44 Stoga, iako primjena nacionalne mjere koja nije izravno povezana s uvozom robe ne ulazi u područje primjene članka 30. Ugovora, (presuda od 15. prosinca 1982., Oosthoek's Uitgeversmaatschappij, C-286/81, Zb., str. 4575., t. 9.), ne može se smatrati da se članak 30. ne primjenjuje samo zbog toga što su sve činjenice određenog predmeta pred nacionalnim sudom ograničene na jednu državu članicu.
- 45 U takvoj situaciji primjena nacionalne mjere može također utjecati na slobodno kretanje robe između država članica, posebno ako predmetna mjera olakšava prodaju robe domaćeg podrijetla na štetu uvezene robe. U takvim okolnostima, primjena mjere, čak i ako je ograničena samo na domaće proizvode, sama po sebi stvara i podržava različit postupak prema tim dvjema kategorijama robe, ometajući, u najmanju ruku potencijalno, trgovinu unutar Zajednice.
- 46 Francuska vlada ističe da njezina tijela ne primjenjuju nacionalni propis o kojem je riječ u glavnom postupku na proizvode uvezene iz drugih država članica. Od njegovog stupanja na snagu 1988. nije pokrenut nijedan kazneni postupak u vezi s proizvodima uvezenim iz država članica koji nose oznaku „planinski”. U tim se okolnostima ne može tvrditi da predmetni propis zapravo predstavlja mjeru koja ima učinak jednak količinskom ograničenju u smislu članka 30. Ugovora. Francuska vlada, međutim, priznaje da se člankom 34. Zakona br. 85-30 iz njegovog područja primjene ne isključuju izričito proizvodi uvezeni iz drugih država članica, tako da se može smatrati da stavljanje na tržište uvezenih proizvoda s oznakom koja upućuje na planinska područja predstavlja kršenje predmetnog propisa ukoliko za njih nije dobiveno odgovarajuće odobrenje.
- 47 Francuska vlada dodaje da iako primjena njezinog nacionalnog zakonodavstva može predstavljati prepreku slobodnom kretanju robe, ona je opravdana u smislu zaštite potrošača i poštene trgovine.
- 48 Budući da je francuska vlada priznala da bi se predmetno nacionalno zakonodavstvo moglo primjenjivati na proizvode uvezene iz drugih država članica, iz toga ponajprije slijedi da to predstavlja prepreku trgovini unutar Zajednice u smislu članka 30. Ugovora.
- 49 Nadalje valja istaknuti da se propisom poput onog o kojem je riječ u glavnom postupku diskriminira roba uvezena iz drugih država članica u mjeri u kojoj se njime rezervira upotreba naziva „planinski” samo za proizvode koji su proizvedeni na nacionalnom području i izrađeni od domaćih sirovina (vidjeti u tom smislu presudu od 12. listopada 1978., Eggers, C-13/78, Zb., str. 1935., t. 25.).
- 50 Iz članka 2. Dekreta br. 88-194 i iz članaka 3., 4. i 5. Zakona br. 85-30 proizlazi da, kako bi se za određeni proizvod mogao upotrijebiti naziv „planinski” ili posebni zemljopisni navodi povezani s planinskim područjima, njegova izrada, priprema, proizvodnja i pakiranje moraju biti izvedeni u planinskim područjima koja se nalaze na francuskom državnom području. Stoga je jasno da se ovim propisom ne omogućava da uvezeni proizvodi ispune uvjete koji se moraju ispuniti kako bi se dobilo odobrenje za upotrebu naziva „planinski”.

- 51 Slično tome, u skladu s člankom 2. Dekreta br. 88-194, izdavanje odobrenja ovisi o tome da se pri proizvodnji prerađenih proizvoda koriste sirovine iz planinskih područja koja se nalaze na francuskom državnom području. U skladu s tom odredbom, uvezeni se proizvodi ne mogu upotrebljavati u proizvodnji prerađenih proizvoda koji nose naziv „planinski”.
- 52 U skladu s ustaljenom sudskom praksom, nacionalni zakonodavstvo takve vrste, budući da je po svojoj prirodi diskriminacijsko, može biti opravdano samo na temelju jednog od razloga navedenih u članku 36. Ugovora (vidjeti u tom smislu presudu od 17. lipnja 1981., Komisija/Irska, C-113/80, Zb., str. 1625., t. 8. i 11.).
- 53 U ovom slučaju valja ustvrditi da predmetno zakonodavstvo ne može biti opravdano na temelju razloga navedenih u članku 36. Od tih razloga, mogla bi biti relevantna samo zaštita industrijskog i trgovačkog vlasništva, u smislu zaštite oznaka podrijetla. Međutim, iz točke 36. ove presude proizlazi da se naziv „planinski”, kako je zaštićen predmetnim nacionalnim zakonodavstvom, ne može kvalificirati kao oznaka podrijetla.
- 54 Stoga na drugi dio pitanja valja odgovoriti da je članku 30. Ugovora protivna primjena nacionalnih propisa, kao što su oni utvrđeni člankom 34. Zakona br. 85-30 i Dekretom br. 88-194, kojima se upotreba naziva „planinski” ograničava samo na proizvode proizvedene na nacionalnom području i izrađene od domaćih sirovina.
- 55 U tim okolnostima nema potrebe za razmatranjem pitanja može li i pod kojim uvjetima nacionalni propis sličan onome u predmetnom francuskom zakonodavstvu, ne uzrokujući bilo kakvu diskriminaciju proizvoda uvezenih iz drugih država članica, ispuniti zahtjeve članka 30. i 36. Ugovora.

Troškovi

- 56 Troškovi francuske, grčke i talijanske vlade te Komisije Europskih zajednica, koje su podnijele očitovanja Sudu, ne nadoknađuju se. Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

Slijedom navedenog,

SUD (peto vijeće),

odlučujući o pitanju koje je francuski Cour de cassation (Kasacijski sud) uputio presudom od 3. listopada 1994., odlučuje:

- 1. Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2081/92 od 14. srpnja 1992. o zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda nije protivna primjena nacionalnih propisa poput onih iz članka 34. Zakona br. 85-30 od 9. siječnja 1985. i Dekreta br. 88-194 od 26. veljače 1988., kojima se utvrđuju uvjeti za upotrebu naziva „planinski” za poljoprivredne i prehrambene proizvode.**
- 2. Članku 30. Ugovora o EZ-u protivna je primjena nacionalnog propisa, kao što je onaj utvrđen člankom 34. Zakona br. 85-30 i Dekretom br. 88-194,**

kojim se upotreba naziva „planinski” ograničava samo na proizvode proizvedene na nacionalnom području i izrađene od domaćih sirovina.

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourggu 7. svibnja 1997.

[potpisi]

* Jezik postupka: francuski

RADNI PRIJEVOD